

COVID -19, epidemiologinen arvio

(Arvion tekemisessä on käytetty ECDC:n (20.1.2022) ja WHO (18.1.2022) julkaisemia tietoja. Muut mahdolliset lähteet mainitaan tekstissä.)

(Tässä arvioissa tapausmäärällä tarkoitetaan yleensä viikkoa kohden raportoituja COVID-19-tautitapauksia.)

1. Yleistä epidemiologisen tilanteen arvioinnista

Epidemiologisen tilanteen kehittymiseen vaikuttavat olennaisesti eri maiden asettamat rajoitukset ja niiden mahdollinen poistaminen tai uudelleen asettaminen sekä koronarokotusten kattavuuden lisääntyminen väestössä. Osassa maailman maista on suuria puutteita mahdollisuudessa hakeutua hoitoon ja saada varmennettu COVID-19-diagnoosi. Myös maiden kyvyssä suorittaa tartunnanjäilytystä ja katkaista tartuntaketjuja on isoja eroja. Maan valitsema testausstrategia ja siitä johtuva testausaktiivisuus vaikuttaa merkittävästi maan ilmaantuvuuslukuun. Raportoitu pieni määrä uusia koronataapauksia voi kertoa maan epidemiologisesta tilanteesta, mutta se voi myös johtua vähäisestä testaamisesta ja puuttuvasta tartunnanjäilyksestä.

2. Yleiskuva

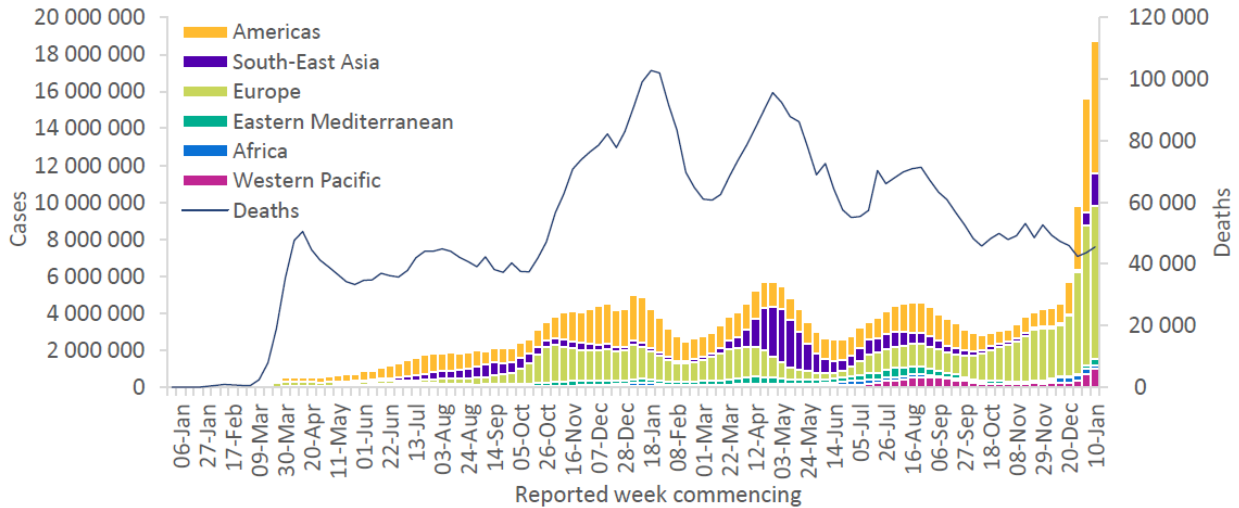
Epidemia voimistuu edelleen maailmalla omikron -virusmuunnoksen levitessä erittäin nopeasti. Varmistettujen COVID-19-tapausten määrä oli 16.1.2022 lähes 323 miljoonaa ja kuolemantapausten määrä 5,5 miljoonaa. Viikon 2 aikana raportoitujen uusien tautitapausten määrä kasvoi 20 % edelliseen viikkoon verrattuna. Tapausmäärän kasvu tuntuu hieman hidastuneen. COVID-19 liittyvien uusien kuolemantapausten määrä ei kasvanut edelliseen viikkoon verrattuna. Kasvua tapausmäärissä on nähtävissä kaikilla WHO:n määrittelemillä alueilla Afrikkaa lukuun ottamatta. Erityisen paljon uusien tapausten määrä kasvoi Kaakkois-Aasian alueella (145 % nousu) ja Itäisen Välimeren alueella (68 % nousu). Afrikan alueella uusien tapausten määrä laski 27 %. COVID-19 liittyvien uusien kuolemantapausten määrä kasvoi Kaakkois-Aasian alueella (12 % nousu) ja Amerikassa (7 % nousu). Muualla ei raportoitu muutoksia COVID-19 liittyvissä uusissa kuolemantapauksissa. Omikronepidemian painopiste on siirtymässä Euroopasta ja Amerikasta Aasiaan.

Eniten viikon 2 aikana raportoituja COVID-19-tapauksia oli Yhdysvalloissa (4 688 466 uutta tapausta), Ranskassa (2 012 943 uutta tapausta, 26 % kasvu), Intiassa (1 594 160, **150 % kasvu**), Italiassa (1 268 153 uutta tapausta, 25 % kasvu) ja Isossa-Britanniassa (813 326 uutta tapausta, **33 % lasku**). Huomattavaa on, että Isossa-Britanniassa uusien tapausten määrä laski ja Intiassa kasvoi voimakkaasti.

WHO:n mukaan **omikron kattaa 71,9 % ja delta 28 %** GISAID:n toimitetuista koronavirusekvensseistä, muiden virusmuunnosten muodostaessa hyvin pienen osan kaikista sekvensseistä. Omikron on vallitseva virusmuunnos useissa maissa ja todennäköisesti syrjäyttää deltan lähitulevaisuudessa lähes kokonaan.

Kuva 1. COVID-19 tapausten määrä ja kuolemat viikkoa kohden eri mantereilla, Lähde WHO 18.1.2022

Figure 1. COVID-19 cases reported weekly by WHO Region, and global deaths, as of 16 January 2022**

**See [Annex 2: Data, table, and figure notes](#)

3. Tilanne Suomessa ja muissa EU- ja Schengen-maissa

Epidemia kehittyminen Suomessa muistuttaa koko EU/EEA-alueen epidemian kehittymistä (kuva 2). Suomen 14 vuorokauden ilmaantuvuus 100 000 henkeä kohden oli 2045 (21.1.2022, THL). Suomessa on havaittavissa uusien tapausten kasvun pysähtyminen. Koska testaustoiminnassa on tapahtunut muutoksia, ei tästä voida tehdä varmoja johtopäätöksiä epidemiahuipun saavuttamisesta. Sairaalahoidossa olevien potilaiden määrissä on nähtävissä pientä nousua (THL).

Epidemiologinen tilanne EU/EEA -maissa kehitty edelleen huonompaan suuntaan (kuva 2). EU/EEA-maissa raportoitujen COVID-19-tapausten määrä viikkoa kohden on koko pandemia-ajan korkein. Uusien tapausten määrä on noussut voimakkaasti tai on nousussa lähes kaikissa maissa omikronmuunnoksen leviämisen takia. Muutamissa maissa on kuitenkin nähtävissä uusien tapausmäärien kasvun pysähtyminen ja jopa tapausmäärien laskua. Slovakia on ainoa maa, jossa vielä ei nähdä omikronaaltoa.

Sveitsin epidemiatilanne heikkenee. Epidemiatilanteen kehittyminen muistuttaa EU/EEA-maiden epidemiatilanteen kehittymistä. 14 vuorokauden ilmaantuvuus 100 000 henkeä kohden oli 4135.

Kuva 2. ECDC:n epidemiatilannetta kehittyminen EU/EEA-maissa (22.1.2022, ECDC)

4. EU:n ja Schengenin ulkopuoliset maat ja alueet

4.1 Itä-Eurooppa ja Balkanin alue

Venäjällä on havaittavissa selvästi omikronaallon alkaminen ja uusien tapausten määrä on voimakkaassa nousussa. Venäjän 14 päivän ilmaantuvuus 100 000 henkilöä kohden 20.1.2022 oli 230. Tilanne vaihtelee maan sisällä eikä kaikilla alueilla vielä näy tapausmäärien kasvua. Pietarin 14 päivän ilmaantuvuus 100 000 henkilöä kohden 20.1.2022 oli 699, Leningradin alueen 191, Karjalan tasavallan 401 ja Muurmanskin alueen 211. Moskovassa ilmaantuvuus 100 000 henkilöä kohden 20.1.2022 oli 646 (Suomen suurlähetystön antama tieto).

Sekä Ukrainan että Valko-Venäjän epidemiatilanne huononee nopeasti ilmeisesti omikronin takia ja uusien tapausten määrä on voimakkaassa nousussa. Ukrainan 14 päivän ilmaantuvuus 100 000 henkilöä kohden 17.1.2022 oli 190 ja Valko-Venäjän 162.

Moldovassa uusien tapausten määrä on erittäin voimakkaassa nousussa. Moldovan 14 päivän ilmaantuvuus 100 000 henkilöä kohden 17.1.2022 oli 300.

Balkanin alueella epidemiatilanne on selvästi kääntynyt huonompaan suuntaan. Kahden viikon ilmaantuvuudet 100 000 henkilöä kohden 17.1.2022 olivat, Serbia: 1928, Bosnia-Hertsegovina: 690, Albania: 764, Montenegro: 4918, Kosovo: 293, Pohjois-Makedonia: 910.

4.2 Iso-Britannia

Isossa-Britanniassa uusien tapausten määrä kasvoi voimakkaasti omikronmuunnoksen levitessä nopeasti. Ison-Britannian terveysviranomaisten antamien tietojen mukaan omikron kattoi Englannissa 96 % uusista tapauksista jo 31.12.2021. Tammikuun alun jälkeen uusien tapausten määrä on kuitenkin kääntynyt laskuun. 14 päivän ilmaantuvuus 100 000 henkilöä kohden 17.1.2022 oli 2911.

4.3 Amerikka

Yhdysvaltojen epidemiatilanne on kääntynyt marraskuun alusta lähtien huonompaan suuntaan ja nyt omikronin yleistyessä, uusien tapausten määrä on kasvanut voimakkaasti. Tosin aivan viime päivinä uusien tapausten määrän kasvu näyttää pysähtyneen ja kääntyneen jopa laskuksi. 14 päivän ilmaantuvuus 100 000 henkilöä kohden 17.1.2022 oli 3198. Tilanne Kanadassa on samanlainen kuin Yhdysvalloissa. Uusien tapausten määrä on voimakkaan kasvun jälkeen kääntynyt laskuun. Kanadan 14 päivän ilmaantuvuus 100 000 henkilöä kohden 17.1.2022 oli 1746. Meksikossa uusien tapausten määrä kasvaa yhä. Meksikon 14 päivän ilmaantuvuus 100 000 henkilöä kohden 17.1.2022 oli 396.

Myös muualla Amerikassa uusien tapausten määrä on kasvussa. Tilanteet vaihtelevat kuitenkin maakohtaisesti. Brasilian 14 päivän ilmaantuvuus 100 000 henkilöä kohden 17.1.2022 oli 355, Argentiinan 3226 ja Chilen 388.

4.4 Aasia

Aasiassa uusien tapausten määrä on kasvussa. Tilanteet kuitenkin vaihtelevat maittain. Eniten tapauksia on raportoitu Intiassa. Intian epidemiatilanne oli pitkään rauhallinen, mutta aivan vuoden 2021 lopussa tapausmäärät lähtivät uudestaan kasvuun ja tilanne huononee nopeasti. Intian 14 päivän ilmaantuvuus 100 000 henkilöä kohden 17.1.2022 oli kuitenkin vielä vain 178. Myös esimerkiksi Filippiineillä ja Thaimaassa uusien tapausten määrä on kasvanut. Vastaava kasvua ei vielä nähdä Indonesiassa ja eikä Malesiassa. Singaporessa koko epidemia-ajan pahin epidemia-aalto vaimentui syksyn kuluessa, mutta nyt taas tapausmäärät ovat kääntyneet voimakkaaseen kasvuun. Singaporen 14 päivän ilmaantuvuus 100 000 henkilöä kohden 17.1.2022 oli 198.

Etelä-Koreassa tapausmäärien lasku on kääntynyt uuteen nopeaan kasvuun. Etelä-Korean 14 päivän ilmaantuvuus 100 000 henkilöä kohden 17.1.2022 oli 104. Japanissa viides epidemia-aalto vaimentui syksyllä, mutta heti vuodenvaihteen jälkeen tapausmäärät ovat lähteneet rakettimaiseen nousuun. Japani on raportoinut koko pandemia-ajan korkeimpia päiväkohtaisia tapausmääriä. Japanin 14 päivän ilmaantuvuus 100 000 henkilöä kohden 17.1.2022 oli 115. Kiinassa ja Macaossa epidemiatilanne on rauhallinen. Kiinassa on havaittavissa pientä tapausmäärien kasvua. Hongkongissa uusien tapausten määrä on noussut. Taiwanissa tapausmäärät ovat laskeneet selvästi kevään epidemia-aallon huipun jälkeen. Tammikuussa on kuitenkin nähtävissä tapausmäärien kasvua.

Israelissa epidemiatilanne huonontui nopeasti tammikuun alussa. Nyt uusien tapausten määrän kasvu näyttää kuitenkin pysähtyneen. Israelin 14 päivän ilmaantuvuus 100 000 henkilöä 17.1.2022 oli 4534.

5.5 Afrikka

Omikron levisi nopeasti vuoden 2021 lopulla ja käänsi Afrikan maiden tapausmäärät voimakkaaseen nousuun. Tapausmäärien nousu näyttää kuitenkin pysähtyneen ja kääntyneen laskuun. Etelä-Afrikan 14 päivän ilmaantuvuus 100 000 henkilöä kohden 17.1.2022 oli 154. Etelä-Afrikan päiväkohtaiset uudet tapaukset ovat laskeneet merkittävästi, mutta ovat edelleen korkeammalla tasolla kuin mitä ne olivat ennen omikronaallon alkua.

5.6 Oseania

Australiassa ja Uudessa-Seelannissa epidemiatilanne jatkui pitkään rauhallisena. Australiassa tapausmäärät kasvoivat selvästi syksyn aikana. Marraskuussa tapausmäärissä tapahtui laskua, mutta omikronin leviämisen seurauksena tapausmäärät lähtivät voimakkaaseen nousuun joulukuussa, joka näyttää nyt taittuneen ja kääntyneen laskuun. Australian 14 päivän ilmaantuvuus 100 000 henkilöä kohden 17.1.2022 oli 3445. Uudessa-Seelannissa alkoi elokuun lopulla vaimeahko epidemia-aalto, joka tehokkaiden rajoitustoimen ansiosta vaimentui. Lokakuussa alkoi uusi epidemia-aalto, joka jatkuu yhä, vaikka uusien tapausten määrä on laskenut. Uudessa-Seelannissa ei ole ainakaan vielä nähty omikronin aiheuttamaa nopeaa tapausmäärien kasvua. 14 päivän ilmaantuvuus 100 000 henkilöä kohden 17.1.2022 oli 17.